पल्युद्गातारꣳ समीक्षस्वेत्यध्येषणया · ततः पत्नी नेष्ट्रा एवमुक्ता सती प्रज्ञा॰षासीति मन्त्रेणोद्गातारमीक्षते। तथा हि छन्दोगसूत्रम् (ला॰ २.१०.१५-१७) यज्ञायज्ञियस्य हिङ्कारं प्रति॰निनयेदिति अतश्च तृतीये ऊर्वासेके सर्वमुदकं निनयेत् · एवमेव काठकेऽपि।

पात्रेजनीभिरभिषिञ्चति विवृत्य दक्षिणोरुम् ॥४॥ समीक्षणादनन्तरं पा॰नीभिरद्भिः पल्यापररात्रे स्वयमेवाहृताभिः पत्नी स्वं दक्षिणमूरुं वि॰त्य वासो ऽपनीय विवृतमनाच्छादितं कृत्वाभिषिञ्चति · प्रभुज्य जानुनी प्रत्युह्य वसनान्ता-न्क्रमण्डलुनेति[1] काठके ।

उद्गात्रानुज्ञाता गच्छति ॥५॥ पत्नी उद्गात्रीक्षणमूर्वासेकं च करोति · तत्र प्रतिहिङ्कारमीक्षणम् प्रतिनिधनं चोर्वासेकः · एवं पुनः-पुनः कुर्वन्तीं[2] यदा उ-द्गाता गन्तुमनुजानाति तदा उद्गा॰ज्ञाता सती पत्नीशालां गच्छति ।

ईक्षिता वा त्रिः ॥६॥ अथवोद्गात्रा त्रिरीक्षिता सती पत्नीशालां गच्छति · प्रतीक्षणं च मन्त्रभेदः कालभेदात् · ततश्च त्रिरीक्षणम् त्रिर्वारं चोर्वासेकः । सत्रे गृहपतिपत्नी सर्वाभिरन्वा[रब्धा सती उद्गात्रीक्षणादिकं करोति]।

एवा न इन्द्रो मघवेति[3] शस्यमाने ध्रुवꣳ होतृचमसेऽवनयति ध्रुवं ध्रुवेणेति (७.२५) ॥७॥ एवा न इत्यस्मिन्मन्त्रवाक्ये शस्त्रान्ते होत्रा त्रिः श॰ने प्रति-प्रस्थाता ध्रुवं ग्रहं हो॰यति · अध्वर्योः प्रतिगरव्यापृतत्वात्प्रतिप्रस्थातावनयति विरोधात् · मानवे एवा न इत्यपुनरुक्ताया अर्धर्चे[4] प्रतिप्रस्थाता प्रत्यङ्मुखस्तिष्ठ-न्होतृचमसे ध्रुवमवनयतीति · काठके एवा न इति सकृदुक्तायाꣳ होतृचमसे ध्रुवमवनयति प्रत्यङ्मासीन इति ।

अवनयामि-स्थाने गृह्णामीति वा ॥८॥ ध्रुवं ध्रुवेणेत्यस्मिन्नेव मन्त्रे ।

वैश्वानरं यजमानस्य गृहीतश्चेत् ॥९॥ वैश्वानरं च जानन् गृह्णीयादित्युक्तम् (९.६.२४) · यदि स वै॰रः प्रातःसवने गृ॰तो भव[ति] तदा इदानीं य॰स्य चमसे ऽवनयति · तूष्णीमेवावनयनम् मन्त्रोपदेशाभावात् पूर्वस्य च ध्रुवप्रकाशकत्वात् ।

पात्रप्रक्षालनान्तेऽनुयाजाः समिदादि ॥१०॥ आग्नीमारुतशस्त्रान्ते[5] ओ३-

---

१) ? वसनांतात् कमंडलुं ने A. २) ? कुर्वंति A. ३) Ṛiks. 8. १७. २०. Çâṇkhây. ८. ६. १७. ४) ? इत्यस्या पुनरुक्ता अर्धर्चे A. ५) Thus A.